

ANALIZĂ COMPARATIVĂ PRIVIND INFRACTIUNILE DE CONDUCERE A UNUI VEHICUL SUB INFLUENȚA SUBSTANȚELOR PSIHOACTIVE ȘI DEȚINERE DE DROGURI PENTRU CONSUM PROPRIU

Av. Eduard CONSTANTIN
Baroul București

Abstract

The driving of a vehicle for which the law stipulates the obligation to hold a driving license by a person under the influence of psychoactive substances is incriminated by art. 336 para. 2, 3 of the Criminal Code, and the possession of risk and high-risk drugs for personal consumption, without right, is incriminated by art. 4 of Law no. 143/2000.

The legal object of the crime of driving a vehicle under the influence of psychoactive substances consists in the whole of the social relations regarding the safety of traffic on public roads. In the case of offenses relating to possession of drugs for personal consumption, the legal object consists in all social relations concerning the physical and mental health of the drug user.

The material object of the offenses regarding the possession of drugs for personal consumption is the risk or high-risk drugs, mentioned in the annexed tables no. I-III of Law no. 143/2000. The offense of driving a vehicle under the influence of psychoactive substances has no material object, these substances being only the means of committing the crime.

The active subject of the crime of driving a vehicle under the influence of psychoactive substances can be any physical person, in simple form, or certain categories of persons, in aggravated form (art. 336 para. 3 of the Criminal Code), in which case the subject is qualified. The passive subject is the state.

In the case of offenses of possession of drugs for personal consumption, the active subject is qualified, being a drug user. The main passive subject is the same as the active subject, respectively the perpetrator of the crime who bears the consequences of his own deeds, by affecting his physical and mental health; the secondary passive subject is the state.

The material element of the crime of driving a vehicle under the influence of psychoactive substances consists in the action of driving on public roads in the circumstances provided by art. 336 para. 2, 3 of the Criminal Code. In the case of offenses regarding the possession of drugs for personal consumption, the material element is the action of possession of risk and high-risk drugs in the circumstances provided by art. 4 of Law no. 143/2000.

In the case of both categories of crimes, the immediate consequence is the production of a state of danger regarding the social relations that are the object of criminal protection.

The form of guilt required by law for the existence of the crime of driving a vehicle under the influence of psychoactive substances is direct or indirect intent. Regarding the possession of drugs for personal consumption, the form of guilt is the direct intention, qualified by purpose.

Preparatory acts and attempted acts are not punishable in the case of driving a vehicle under the influence of psychoactive substances. The consumption of the crime takes place when the vehicle is set in motion and driven on the public road. This crime can be committed in continuous or continued form - the moment of exhaustion coincides with the stopping of the vehicle or its exit from the public road.

In the case of offenses of possession of drugs for personal consumption, the attempt is punishable. The consumption of the crime takes place when the risk or high-risk drugs comes into the possession of the consumer. These crimes can be committed in continuous or continued form - exhaustion occurs when the drug is out of the consumer's control.

The act of driving a vehicle under the influence of psychoactive substances, provided by art. 336 para. 2 of the Criminal Code, is sanctioned with imprisonment from 1 to 5 years or with a criminal fine. Driving a vehicle in the circumstances provided by art. 336 para. 3 of the Criminal Code (aggravated form) is punished more severely, with imprisonment from 2 to 7 years.

Possession of risk drugs for personal consumption, without right, is punishable by imprisonment from 3 months to 2 years or a criminal fine, and possession of high-risk drugs, in the same circumstances, is punishable by imprisonment from 6 months to 3 years.

The criminal investigation for driving a vehicle under the influence of psychoactive substances is carried out by the criminal investigation bodies of the judicial police. The judgment in the first instance is within the jurisdiction of the local court.

In the case of offenses related to possession of drugs for personal consumption, the criminal investigation is carried out, obligatorily, by the specialized prosecutors within the Directorate for the Investigation of Organized Crime and Terrorism. The judgment in the first instance is within the jurisdiction of the law court.

Keywords: *driving under the influence of drugs (DUID), possession of drugs, personal consumption of drugs, driving offences, drug offences.*

1. Introducere

În ultimii ani, fenomenul infracțional al conducerii unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive cunoaște o dinamică ascendentă, făptuitorii fiind consumatori ocazionali sau cronici de droguri. Deseori, la fața locului sunt depistate și drogurile, fie asupra făptuitorilor, fie în interiorul sau în apropierea vehiculului, caz în care se fac cercetări și cu privire la infracțiunile de deținere de droguri de risc sau de mare risc pentru consum propriu¹.

Prin decizia nr. 48/2021², Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că sintagma „substanțe psihoactive” se referă, în principal, la categoria de substanțe

¹ Curtea de Apel Pitești, Secția Penală, Decizia nr. 96 din 10 februarie 2021, în www.lege5.ro.

² Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, Decizia nr. 48 din 9 iunie 2021 referitoare la folosirea sintagmei „substanțe psihoactive” din cuprinsul normei de incriminare a art. 336 alin. (2) din Codul penal. Această decizie a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 698 din 14 iulie 2021, fiind general obligatorie.

prevăzută în conținutul Legii nr. 194/2011³ privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, iar prin interpretare extensivă, la substanțele menționate în legile speciale nr. 143/2000⁴ privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și nr. 339/2005⁵ privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope. Așadar, sintagma „substanțe psihoactive” vizează atât drogurile clasice, respectiv substanțele psihotrope și stupefiante, cât și drogurile sintetice („etnobotanicele”), cu efecte similare substanțelor psihotrope și stupefiante.

Potrivit art. 2 lit. e) din Legea nr. 194/2011, prin „efecte psihoactive” se înțelege stimularea sau inhibarea sistemului nervos central al persoanei, având ca rezultat modificări ale funcțiilor și proceselor psihice și ale comportamentului ori crearea unei stări de dependență, fizică sau psihică. Drogurile clasice, precum și „etnobotanicele” au efecte psihoactive și influențează într-o măsură mai mică sau mai mare organismul uman⁶.

Drogurile sunt definite de art. 1 lit. b) din Legea nr. 143/2000 ca fiind plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin asemenea plante și substanțe, înscrise în tabelele anexă nr. I-III. Legea clasifică drogurile în două categorii: droguri de risc, înscrise în tabelul nr. III (spre exemplu: canabis, diazepam, midazolam, temazepam, ketamina), și droguri de mare risc, înscrise în tabelul nr. I-II (spre exemplu: cocaina, amfetamina, metamfetamina, ecstasy⁷, metadona, heroina, LSD⁸, ciupercile halucinogene⁹).

Între cele două infracțiuni în discuție, respectiv conducerea unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive și deținerea de droguri pentru consum propriu, există o strânsă legătură ce va fi analizată pe larg în continuare.

Consumul de droguri, chiar și ocazional, este un factor criminogen, generator de comportamente delincvente, cum este și conducerea unui vehicul sub influența unor substanțe psihoactive, și implică, de regulă, o deținere fizică a drogurilor, faptă calificată ca infracțiune.

³ Legea nr. 194 din 7 noiembrie 2011, cu modificările ulterioare, a fost republicată în Monitorul Oficial al României nr. 140 din 26 februarie 2014 - legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/132824.

⁴ Legea nr. 143 din 26 iulie 2000, cu modificările și completările ulterioare, a fost republicată în Monitorul Oficial al României nr. 163 din 6 martie 2014 - legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/23629.

⁵ Legea nr. 339 din 29 noiembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1095 din 05 decembrie 2005 - legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/66456.

⁶ Constantin E. (2021), *Conducerea unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive în contextul consumului de canabis*, în Revista Universul Juridic, 10, p.17, revista.universuljuridic.ro/2021/10/.

⁷ Denumirea științifică a drogului „ecstasy” este „MDMA-3,4-Methylenedioxymetamfetamine”.

⁸ Denumirea științifică a drogului „LSD” este „d-lysergic acid diethylamide” (Lysergide).

⁹ Substanța activă din ciupercile halucinogene se numește pilocibina (Psilocybine).

2. Conținutul legal

Conducerea unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive constituie varianta asimilată a infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, fapta fiind incriminată de art. 336 alin. (2) din Codul penal¹⁰.

Conducerea unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive, în cazul transportului public de persoane, transportului de substanțe sau produse periculoase ori în cazul procesului de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau a probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, constituie varianta agravată a infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, fapta fiind incriminată de art. 336 alin. (3) din Codul penal.

Deținerea drogurilor de risc pentru consum propriu, fără drept, deci cu încălcarea legii, este incriminată de art. 4 alin. 1 din Legea nr. 143/2000, iar deținerea drogurilor de mare risc, în aceleași circumstanțe, este incriminată de alin. (2), ca infracțiuni distincte.

3. Elemente preexistente

3.1. *Obiectul juridic*

Obiectul juridic generic al infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive constă în totalitatea relațiilor sociale care vizează siguranța publică, iar obiectul juridic special¹¹ constă în totalitatea relațiilor sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice.

Obiectul juridic generic al infracțiunilor privind deținerea de droguri de risc și de mare risc îl constituie totalitatea relațiilor sociale privind sănătatea publică, iar obiectul juridic special constă în relațiile sociale referitoare la sănătatea fizică și psihică a persoanei care poate fi sau poate deveni consumator simplu sau consumator dependent, în anumite circumstanțe psiho-sociale și prin nerespectarea dispozițiilor legale privind regimul juridic al drogurilor¹².

¹⁰ Codul penal a fost adoptat prin Legea nr. 286/2009 și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, ulterior suportând mai multe modificări și completări. A intrat în vigoare la 1 februarie 2014 - legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/109854.

¹¹ Pascu I., Buneci P., Buneci B. (2020), *Drept Penal. Partea Specială*, Vol. 2, Ed. Hamangiu, București, p. 254.

¹² Gârbuleț I. (2008), *Traficul și consumul ilicit de droguri. Studiu de legislație, doctrină și jurisprudență*, Ed. Hamangiu, București, pp. 144.

3.2. *Obiectul material*

Infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive nu are obiect material, vehiculul fiind numai un mijloc de săvârșire a infracțiunii. De asemenea, nici drogurile sau alte substanțe cu efecte psihoactive descoperite asupra persoanei care conduce vehiculul sau în interiorul vehiculului nu pot constitui obiectul material al acestei infracțiuni. Bunurile menționate pot constitui obiectul confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. b) din Codul penal¹³.

În cazul infracțiunilor privind deținerea de droguri reglementate de art. 4 din Legea nr. 143/2000, obiectul material există și constă în drogurile de risc [art. 4 alin. (1)] și drogurile de mare risc [art. 4 alin. (2)] enumerate în tabelele anexă nr. I-III. Pot constitui obiectul material al acestor infracțiuni și produsele de cannabis cu THC redus - cu excepția celor fabricate din semințele plantei - spre exemplu: ceaiul de frunze uscate de cânepă, berea de cânepă, uleiul CBD¹⁴. Drogurile sau produsele derivate deținute ilicit pot fi și ele confiscate, la fel ca în situația conducerii sub influența substanțelor psihoactive.

3.3. *Subiecții infracțiunii*

Subiectul activ al infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive poate fi orice persoană fizică ce conduce pe drumurile publice un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, aflată în starea descrisă de norma incriminatoare cuprinsă de art. 336 alin. (2) din Codul penal¹⁵. Existența infracțiunii, în această variantă, nu este condiționată de deținerea unui permis de conducere de către făptuitor, legea referindu-se numai la vehiculul care trebuie să facă parte dintr-o categorie pentru care deținerea permisului de conducere este obligatorie.

În cazul conducerii în circumstanțele prevăzute de art. 336 alin. (3) din Codul penal, subiectul activ este calificat, iar din interpretarea dispozițiilor legale este vorba despre următoarele categorii de persoane: conducătorul auto profesionist și atestat care efectuează transport public de persoane; conducătorul auto profesionist și atestat care efectuează transport de substanțe sau produse periculoase; instructorul auto atestat care se află în procesul de instruire practică a unor

¹³ Radu A. (2017), *Infracțiunile rutiere. Comentarii și jurisprudență*, Ed. Hamangiu, București, p. 182.

¹⁴ Buneci B., Constantin E. (2021), *Legalitatea comercializării produselor de cannabis cu un conținut redus de THC și problemele ivite în practica judiciară privind infracțiunile la regimul drogurilor*, în *Revista Universul Juridic*, 1, pp. 92-94, revista.universuljuridic.ro/2021/01/; Constantin E. (2021), *Câteva considerații referitoare la relevanța penală a concentrației de THC în cazul traficului ilicit de cannabis*, în *Revista Universul Juridic*, 3, pp. 151-152, revista.universuljuridic.ro/2021/03/.

¹⁵ Bodoroncea G. et al. (2020), *Codul penal. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, p. 1561.

persoane pentru obținerea permisului de conducere; examinatorul auto care se află în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere de către alte persoane¹⁶.

Pentru a se afla sub influența unor substanțe psihoactive subiectul activ trebuie să fi consumat droguri, produse derivate din acestea (de pildă, produse alimentare pe bază de cânepă, produse CBD¹⁷) sau produse susceptibile de a avea efecte psihoactive („etnobotanice”), în mod legal sau ilegal, personal sau prin mijlocirea altuia. Conform art. 2 lit. f) din Legea nr. 194/2011, prin „consum” se înțelege introducerea în organismul uman a unui produs, indiferent dacă acesta a fost dizolvat, impregnat, dispersat sau diluat, în una dintre următoarele modalități: pe cale orală ori injectabilă, inhalare, fumat sau aplicarea externă pe corpul unei persoane, în orice alt mod, în așa fel încât produsul să ajungă în corpul unei persoane.

Subiectul pasiv al infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive este statul, în calitate de garant și ocrotitor al siguranței publice.

În cazul infracțiunilor privind deținerea de droguri pentru consum propriu, subiectul activ este calificat, fiind consumator de droguri, simplu sau dependent – această calitate nu o poate avea decât o persoană fizică. În înțelesul Legii nr. 143/2000, consumatorul este persoana care își administrează sau permite să i se administreze droguri, în mod ilicit, prin înghițire, fumat, injectare, prizare, inhalare sau alte căi prin care drogul poate ajunge în organism [art. 1 lit. h) din Lege], iar consumatorul dependent este consumatorul care, ca urmare a administrării drogului în mod repetat și sub necesitate ori nevoie, prezintă consecințe fizice și psihice conform criteriilor medicale și sociale [art. 1 lit. i) din Lege].

Subiectul pasiv principal al infracțiunilor privind deținerea de droguri pentru consum propriu este chiar autorul infracțiunii (subiectul activ) care, prin fapta sa, își pune în pericol propria sănătate fizică sau psihică. Subiectul pasiv secundar este statul, în calitate de garant și ocrotitor al sănătății publice¹⁸.

3.4. Locul infracțiunii

Pentru existența infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive reglementată de art. 336 alin. (2) și (3) din Codul penal este necesar ca acțiunea de conducere să se desfășoare pe drumul public, fapta fiind asimilată infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului în

¹⁶ Radu A. (2017), *op. cit.*, pp. 182-183.

¹⁷ Produsele de cannabis cu THC redus pot avea efecte psihoactive și pot influența organismul uman, chiar dacă afectarea organismului este insesizabilă.

¹⁸ Buzatu N.E. (2012), *Traficul și consumul ilicit de droguri. Aspecte multidisciplinare*, Ed. Universul Juridic, București, p. 234.

cazul căreia norma incriminatoare cuprinsă în art. 336 alin. (1) din Codul penal prevede, în mod expres, locul săvârșirii faptei, respectiv drumul public.

Conform art. 6 pct. 14 din O.U.G. nr. 195/2002, prin drum public se înțelege orice cale de comunicație terestră, cu excepția căilor ferate, special amenajată pentru traficul pietonal sau rutier, deschisă circulației publice; drumurile care sunt închise circulației publice sunt semnalizate la intrare cu inscripții vizibile.

Existența infracțiunilor privind deținerea de droguri nu depinde de locul săvârșirii infracțiunii; această împrejurare ar putea să aibă relevanță penală din perspectiva individualizării pedepsei.

4. Conținutul constitutiv

4.1. *Latura obiectivă*

4.1.1. *Elementul material*

Elementul material al infracțiunilor prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal constă în acțiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive, cum sunt drogurile de risc sau de mare risc și produsele derivate din acestea, dar și „etnobotanicele” – droguri sintetice. În cazul infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (3) din Codul penal, acțiunea de conducere trebuie să se desfășoare în anumite împrejurări agravante, menționate anterior.

Potrivit art. 6 pct. 35 din O.U.G. nr. 195/2002, prin vehicul se înțelege sistemul mecanic care se deplasează pe drum, cu sau fără mijloace de autopropulsare, utilizat în mod curent pentru transportul de persoane și/sau bunuri ori pentru efectuarea de servicii sau lucrări.

Conducerea unui vehicul este operațiunea tehnică prin care o persoană pune în mișcare vehiculul și îl dirijează pe drumurile publice. Prin decizia nr. 6/2019¹⁹, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că acțiunea de conducere nu presupune în mod necesar punerea în mișcare a vehiculului prin acționarea sistemelor de autopropulsie, fiind exemplificată ipoteza în care un autovehicul se deplasează în pantă, în sens descendent, iar conducătorul auto acționează numai direcția și frânele.

¹⁹ Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, Decizia nr. 6 din 21 martie 2019 referitoare la acțiunea de conducere a unui vehicul prevăzută de art. 336 din Codul penal. Această decizie a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 386 din 16 mai 2019, fiind general obligatorie; Iugan A.V. (2020), *Codul penal adnotat. Partea specială. Jurisprudență națională 2014-2020*, Ed. Universul Juridic, București, p. 477.

Elementul material al infracțiunilor privind deținerea de droguri prevăzute de art. 4 din Legea nr. 143/2000 constă în acțiunea de deținere a drogurilor de risc și de mare risc, înscrise în tabelele anexă nr. I-III, în vederea consumului propriu. Deținerea drogurilor constă în posesia sau stăpânirea unor asemenea plante sau substanțe și poate fi licită sau ilicită, cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope²⁰.

Dacă persoana care conduce vehiculul sub influența unor substanțe psihoactive deține asupra sa sau în interiorul vehiculului acele substanțe, se pot reține și infracțiunile privind deținerea de droguri prevăzute de art. 4 din Legea nr. 143/2000, în concurs cu infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive prevăzută de art. 336 alin. (2) și (3) din Codul penal. Astfel, faptele inculpatului care, aflându-se sub influența unor substanțe psihoactive (THC, THC-OH, canabinoizi), a condus pe drumurile publice autoturismul marca Ford Mondeo și care a deținut în autoturism, pentru consum propriu, fără drept, 0,60 grame de cannabis și o țigaretă care conținea cannabis, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal, și deținere de droguri de risc pentru consum propriu, fără drept, prevăzută de art. 4 alin. (1) din legea nr. 143/2000, cu aplicarea dispozițiilor legale privind concursul real de infracțiuni, prevăzute de art. 38 alin. (1) din Codul penal²¹.

Chiar dacă infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, cum sunt drogurile, presupune consumul acestor substanțe și, de cele mai multe ori, deținerea lor, totuși această infracțiune nu poate fi socotită o infracțiune complexă care absoarbe infracțiunea de deținere de droguri pentru consum propriu. Acceptarea acestei ipoteze ar însemna restrângerea sferei de aplicare a normei incriminatoare conținute de art. 336 alin. (2) și (3) din Codul penal, întrucât intenția legiuitorului a fost aceea de a incrimina conducerea unui vehicul pe drumurile publice de către o persoană aflată sub influența oricăror substanțe cu efect psihoactiv, fără a distinge între substanțele licite și cele ilicite – consumul și deținerea unor droguri sau a produselor susceptibile de a avea efecte psihoactive, similare cu cele ale drogurilor, sunt permise de lege în anumite condiții expres prevăzute (de pildă, existența unei prescripții medicale) sau fără o condiționare specială, cum e cazul „etnobotanicelor”.

²⁰ Hotca M.A. et al. (2019), *Infracțiuni prevăzute în legi speciale. Comentarii și explicații*, ed. 5, Ed. C.H. Beck, București, p. 20.

²¹ Curtea de Apel București, Secția I Penală, Decizia nr. 1286/A din 6 octombrie 2015, în www.lege5.ro.

4.1.2. Urmarea imediată

În cazul ambelor categorii de infracțiuni, urmarea imediată constă în producerea unei stări de pericol cu privire la relații sociale ce fac obiectul ocrotirii penale. Aceste infracțiuni sunt denumite infracțiuni de pericol – legea nu cere să se producă un anumit rezultat.

4.1.3. Legătura de cauzalitate

Infracțiunile analizate fiind niște infracțiuni de pericol, legătura de cauzalitate rezultă din însăși materialitatea faptei (*ex re*) și nu trebuie dovedită.

4.2. Latura subiectivă

În cazul conducerii unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, forma de vinovăție cerută de lege este intenția directă sau indirectă, de regulă, fapta fiind săvârșită cu intenție indirectă²². Scopul și mobilul nu au relevanță în ce privește existența infracțiunii, însă de aceste împrejurări se poate ține seama la individualizarea pedepsei.

În cazul infracțiunilor privind deținerea de droguri, pentru consum propriu, forma de vinovăție nu poate fi decât intenția directă, calificată prin scop. În această ipoteză, existența infracțiunii este condiționată de realizarea scopului, respectiv consumul de droguri. Mobilul nu are relevanță penală pentru existența infracțiunii, însă se poate ține seamă de această circumstanță la individualizarea pedepsei.

5. Alte elemente

5.1. Formele infracțiunii

În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, actele pregătitoare și tentativa nu se pedepsesc, deși sunt posibile. Consumarea infracțiunii are loc atunci când vehiculul este pus în mișcare și dirijat pe drumul public, fiind astfel realizată acțiunea incriminată de conducere a vehiculului în circumstanțele prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal. Această infracțiune poate fi săvârșită în formă continuă, fiind o infracțiune care se prelungește în timp, cu un moment al epuizării, dar și în formă continuată, atunci când actele materiale sunt comise la intervale diferite de timp, însă sub aceeași

²² Nicolescu A.S. (2018), *Infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice*, Ed. Hamangiu, București, p. 146.

rezoluție infracțională. Epuizarea poate coincide cu oprirea vehiculului sau cu ieșirea acestuia de pe drumul public.

În cazul infracțiunilor privind deținerea de droguri pentru consum propriu, tentativa se pedepsește; conform art. 12 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, se consideră tentativă și producerea sau procurarea mijloacelor ori instrumentelor, precum și luarea de măsuri în vederea comiterii infracțiunilor. Consumarea infracțiunii are loc în momentul realizării elementului material, adică atunci când drogul de risc sau de mare risc intră în posesia consumatorului, prin cumpărare, oferire sau alte modalități. Aceste infracțiuni pot fi săvârșite în formă continuă, deținerea fiind o acțiune ce se poate întinde pe o perioadă mai lungă de timp. Epuizarea intervine atunci când drogul iese din sfera de stăpânire a consumatorului, prin consum, vânzare, oferire, distrugere sau alte operațiuni.

5.2. Regimul sancționator

Fapta de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal (variantea asimilată), este sancționată cu pedeapsa închisorii de la 1 la 5 ani sau cu amenda penală. Conducerea unui vehicul în circumstanțele prevăzute de art. 336 alin. (3) din Codul penal (variantea agravată) se pedepsește mai aspru, cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Deținerea drogurilor de risc pentru consum propriu, fără drept, se pedepsește cu închisoarea de la de la 3 luni la 2 ani sau cu amenda penală [art. 4 alin. (1) din Legea nr. 143/2000], iar deținerea drogurilor de mare risc, în aceleași împrejurări, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani [art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000].

Folosirea minorilor pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 4 din Legea nr. 143/2000 constituie circumstanță agravantă [art. 13 lit. d) din Lege] și poate conduce la aplicarea unei pedepse până la maximul special, la care se poate adăuga și un spor până la doi ani, în condițiile art. 78 din Codul penal.

Minorii sunt persoane vulnerabile ce trebuie protejate de legea penală, mai ales în materia traficului și consumului de droguri. La minori, labilitatea este o trăsătură caracteristică, aceștia fiind ușor influențabili din cauza lipsei de cunoștințe și de experiență, iar incapacitatea de a-și stăpâni emoțiile crește riscul de vulnerabilizare din perspectiva delincvenței juvenile²³.

5.3. Aspecte procesuale

În ce privește infracțiunea de conducere sub influența substanțelor psihoactive, urmărirea penală este efectuată de către organele de cercetare penală ale poliției

²³ Buneci B. (2019), *Minorul – Subiect de drept din perspectiva interferenței criminalisticii cu normele procesual-penale*, Ed. Universul Juridic, București, p. 65.

judiciare, de regulă, de către lucrători din cadrul serviciului rutier, sub supravegherea procurorului – dacă este incident vreunul dintre cazurile prevăzute de art. 56 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală²⁴, urmărirea penală este efectuată, în mod obligatoriu, de către procuror. Judecata în primă instanță este de competența judecătoriei, dacă nu sunt aplicabile cazurile prevăzute de art. 38, art. 39, art. 40 din Codul de procedură penală, când competența judecării infracțiunii aparține unei alte instanțe.

Referitor la infracțiunile privind deținerea de droguri pentru consum propriu, urmărirea penală este efectuată, în mod obligatoriu, de către procurorii specializați din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT), așa cum prevede art. 11 alin. (4) din Ordonanța de Urgență nr. 78/2016²⁵. Judecata în primă instanță este de competența tribunalului, dacă nu sunt incidente cazurile expres prevăzute de lege, când competența aparține unei alte instanțe.

Dacă infracțiunile analizate sunt săvârșite în aceleași împrejurări, urmărirea penală poate fi efectuată de către procurorii din cadrul DIICOT cu privire la ambele tipuri de infracțiuni, chiar și dacă, în cursul urmăririi penale, se dispune disjungerea uneia dintre infracțiuni.

Acțiunea penală se poate pune în mișcare din oficiu, în ambele cazuri, și se exercită prin procuror sau prin organele de cercetare penală²⁶.

6. Concluzii

Deși nu sunt foarte multe asemănări, totuși între cele două categorii de infracțiuni există o oarecare interdependență relevată de necesitatea deținerii drogurilor sau altor produse cu efecte psihoactive în caz de consum. De cele mai multe ori consumul substanțelor psihoactive presupune și o stăpânire materială a unor astfel de substanțe. Se înțelege că cel care conduce un vehicul sub influența substanțelor psihoactive a deținut sau deține asemenea substanțe în vederea consumului, fiind consumator ocazional sau cronic.

Dacă în momentul depistării în trafic sub influența substanțelor psihoactive se găsește asupra făptuitorului sau în interiorul vehiculului droguri de risc sau de

²⁴ Codul de procedură penală a fost adoptat prin Legea nr. 135/2010 și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, ulterior suportând mai multe modificări și completări. A intrat în vigoare la 1 februarie 2014 – legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/120611.

²⁵ Ordonanța de Urgență nr. 78 din 16 noiembrie 2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările ulterioare. Această ordonanță a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 938 din 22 noiembrie 2016 – legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/183842.

²⁶ Buneci B. (2020), *Drept procesual penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, p. 48.

mare risc, atunci se va reține în sarcina acestuia infracțiunea prevăzută de art. 336 alin. (2) și (3) din Codul penal, respectiv conducerea unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, în forma simplă sau agravată, în concurs cu infracțiunile privind deținerea de droguri, prevăzute de art. 4 din Legea nr. 143/2000. În acest caz, urmărirea penală se poate efectua de către procurorii din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism; judecata în primă instanță este de competența tribunalului, care va judeca împreună aceste infracțiuni.

Chiar dacă infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) și (3) din Codul penal, ar putea presupune deținerea unor droguri de risc sau de mare risc în vederea consumului propriu, totuși nu se poate ajunge la concluzia că infracțiunile privind deținerea de droguri, prevăzute de art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000, sunt absorbite de cea dintâi, fiind o infracțiune complexă. Raționamentul este acela că legea sancționează conducerea unui vehicul sub influența oricăror substanțe cu efecte psihoactive, indiferent de caracterul lor licit sau ilicit, iar deținerea de droguri este incriminată numai atunci când se realizează, fără drept, cu încălcarea regimului legal.

Așadar, legătura dintre cele două tipuri de infracțiuni constă în posibilitatea deținerii unor droguri de risc sau de mare risc de către conducătorul vehiculului aflat sub influența acestor substanțe psihoactive, fiind consumator simplu (ocasional) sau dependent (cronic), în înțelesul Legii nr. 143/2000, ipoteză care poate atrage răspunderea penală pentru fapte concurente.